

קיצור הלכות

סימן רנז

משה סי' ת"ע [כתב] מי שאוכל צונן מפני שאינו יכול לעכל השאלנט יפה עשה, ע"ש.
ענין נפלא אפיקורס אחד ביקש לומר דביום ש"ק הלילה הולך אחר היום ונתגלה שבת לראב"ע בחלומו, ותמהתי איך ההין, ויהי כאשר ...

סימן רנח

מותר להניח מבע"י — משא"כ בשבת. ופרטי הדיני בעליון קר או חם ובתחתון אצל האש וכל השייך לזה, ע' טור, ומה שנ"ל.

סימן רנט

והוא יחדם לכך — פי' אפילו במחשבה לחד. ומה שצ"ע הא קעביד בנטילתו גומא, ועס"ג.

כמי שטומן בשבת — אבל משום עשיית גומא לא, והוי דומה למוסיף עליון ארעא ואפילו גמלא כל הגומא וצ"ע, נ"ל.

מותר לטלטל — פי' באותו שבת, ר"ן.
סי' ת"ה. טמן וכו' — בש"ס [שבת נ"א, א] או שטמן בדבר הניטל וכו', ומ"ש נ"ץ למה השמיטה, ומה שתמה הנ"ץ על דברי רש"י, וישוב נכון.

והוא לאו אינו נוטל — מ"ש גי' הרי"ף דקנ"א ע"א דאם אינו מגולה תוחב כרש או כיכר.

צ"ע דפה מתירין טלטול מן הצד, והוזה במקצת בס"ג, מסי' ש"ז סעיף כ' וכ"א, עיין שם בהג"א.

דקדק מדברי התו' דאין בנתינת ונטול הקדירה מרמץ או ביצה מאפר וחול משום חופר גומא.

סי' ת"ז. הגה. עיי' ישראל קטן — זה כלל גדול כל מקום שהתירו רז"ל דבר מפני צורך וכן אמירה לגוי, ע"ס שכ"ח סי"ב.

עדיין אינם מבושלות — כצ"ל, ואפילו ע"י גוי אסור, ע' בש"ל דקל"ג ע"ב, ועיין שו"ת רמ"א ק"ב.

אינם מבושלו' כ"צ — ואפילו בידוע דהוא תנור דרכו מבושל' לא פלוג רבנן.

דגורם בישול — משא"כ גורם להצטמק ויפה לו, מותר. ולחזור ולסתמו, צ"ע אם ע"י סתימתו חוזר ומרתיח אחר שהסיק, עמ"ש ס"ס רנ"ו. והרע"ר שלנו אם שרי לישראל לסגור אם פתוח הוא וכבר האש בתנור. וקדירה ברע"ר וע"י סגירתו גורם רתיחתו או מקרבו, וכ"ש אם התבשיל עדיין קר אסור.

סימן רס

קבלת שבת עיין בספר הכוונות, ומ"ש שיאמר ז' פעמים בואי כלה, ז"פ כלה בגמטרי' שכינה.

סי' א. אין טומנין בשבת וכו' — גזירה שמא ירתיח, משה"ש שער ב' פ"ח דקדק מש"ס ערוך דגר' זו נכונה ודלא כרי"ף ורמב"ם.

אפילו בדבר שאין מוסיף — ובדיעבד מותר דהא לא נשתנה התבשיל ממה שהיה, נ"ל.

הגה. שרי לאכול — פה כתב רמ"י ובלבד דבסיפא דהגה, ודווקא בנתבשל כל צרכו, עב"י ס"ס בשם הג"מ.

סי' ג. פסולת של זיתים — ואפילו שמן בקנים אסור להניחה ע"ג פסול' הללו, נ"ל מגמ'.

וחול — דווקא קר משא"כ כשהוחם בחמה מוסיף הבל אפילו בדבר קר, תו' כירה דף ל"ח ע"ב, ועיין לקמן סעיף ו'.

בזמן ששולשון לחים — לשון הרמב"ם הוא דלא נקט תבן, ושצ"ע לדינא.

לחים — תמה על דלא פסק כהרי"ף והרא"ש דלדידהו דווקא מחמת עצמן.

כפות ופירות — משמע אפילו לחין, ושיש לפקפק לחין מחמת דבר אחר לרמב"ם.

מ"ש רש"ל סי' ס' דדשן אפר חם בלא ניצוצי גחלים אינו מוסיף הבל.

הגה. וי"א דמותר להטמין בסלעים — פי' אבני אש, תו'. ויש להזהר בהם גם בסלעים נחושת, מירושלמי הביאו התו'.

סי' ד. ונתגלה משחשיכה — ה"ה נתגלה או גלחו מבע"י אדעתא לכסותו מבע"י ושכח, ב"ח ודלא כב"י.

סי' ה. כדי שתפיג צנתו — מ"ש ב"י ורמ"י דדווקא דלא ע"ג מיחם, אינו מדוקדק כלל, וע' טור שנ"ת, וש"ע שי"ת.

אפילו להטמין צונן גמור וכו' — וחול צונן אינו מוסיף הבל בצונן, גמ' פ"ב דבבא בתרא ד"ט ע"א.

סי' ו. ואפילו מצטמק ורע לו — צ"ע מס"א, ועיין בעולת שבת.

סי' ח. שיש בה גחלים — אפילו הגחלים קטומים לתו', משא"כ לרש"י.

אע"פ שיש אש תחתיה — ואין הקדירה נוגעת באש, משא"כ נוגעת באש או בגחלים אסור, וכ"כ סוף ספר משה"ש, ודלא כרמ"י.

ואין שולי הקדירה נוגעים — ואפילו נוגעים כל שפיה מגולה כבסי' רנ"ג ס"א הגה, ב"ת.

שאינו נוגע בצדי הקדירה — אפילו נוגע ע"ג הקדירה, ב"ת.

הגה. שמא אפיקורס הוא — מדאוסר לאכול חם, והמטה

קיצור הלכות

סימן רסא

פ"א. הגה. יכול לומר וכו' — פי' אפילו שלא לצורך מצוה, ושיש לגמגם על טעמו דמהרי"ו זה וישובו, ועמ"ש סי' ש"ז סכ"ב, וס"ס רס"ג, גם מ"ש סי' שמ"ב.

פ"ב. מתחילת השקיעה — עיין ריש ספר משה"ש דס"ל דתוספות שבת דאורייתא ומקראי נפקא, וממ"ש רשב"י בר"ה, ורש"י הביאו על אבל ביום השביעי, לא משמע כן.

אלף ות"ק אמות — והיא פחות מרבע שעה, ושהנ"ץ טעה ... במ"ש מה שמגיע לרביעי' שעה.

מ"ש הב"ח טוב שיקבל שבת לפני הלילה, וכ"כ תוס' מנהגים בשם ... ושו"ת מהרי"ל קס"ג, ומעשה דקול מבשר מסכים, וע"ע ש"ל דק"ל ע"א, ובשו"ת כתובים ממהרח"א בר"י א"ו [מהר"ח אר"ז] קס"ט כתב כן בשם ה"ר אפרים בר' עזריאל בספר ערוגת הבושם, וכתב דנ"ל שר"ל דעד ב' שעות אם הקדים ה"ל קבלה, טפי לא.

מה שצ"ע על ... ב"ש ממ"ש בסי' רס"ג ס"ד, וע"ש רמ"י, ומה שהשיג בעל מ"ש.

לשיטת הרמב"ם שקיעת החמה היא מכוונת ב"ש לפני הלילה וא"כ צריך תוספות מקמי הכי. ומ"מ לפסק הלכה דבריו דחויין, ותימא על הל"ח שביקש להעמיד ... פ"ק ד"ו.

מ"ש בסה"י דקדושת שבת נמשכה ל"א שעות — ובעל ספר גלגולים וליקוטים שיום הששי רמו שמשעה ה' והיא בכלל בע"ש מתחיל קדושת שבת, דף מ"ד ע"ג. אין מעשרין — ובדיעבד אפילו בשבת ה"ה מעשר, וכן בטבילה, משא"כ בעירוב, ע' ש"ס [שבת ל"ד, א] בתרא לא ליקני.

פ"ד. ולדידן הוי אמירת מזמור וכו' — בק"ק מענץ אין מקבלין שבת, רק בין מנחה למעריב אחר גמר ... אומרי' מזמור זה.

אין לומר בקבלת שבת ביי"ט מזמורי תלים, גם א"א חרוזה התעוררי קומי, כ"כ האחרונים, וצל"ע בע"ש חולו של מועד, קיצור של"ה דג"ו ע"א.

סימן רסב

ס"א. יסדר שלחנו — שלחן בצפון, מנורה בדרום, ומטה במערב, ה"ה ז"ל, ודס"ל סידור המטה כמ"ש ס"ס ר"מ.

הגה. ושלחנו ערוך — מדקדקים מניחים בליל שבת שלחן ערוך ממש עם טעליר ושתי לחם, ועמ"ש עוד ס"ס רע"ז. מה לענין דין אהל עיין סימן שט"ו סי"א.

פ"א. מצוה לרחוץ — בש"ל דקל"א ע"א דיקרב חפיפה רחיצה וגילוח ליום השבת, וע' הגה ס"ס רס"ב, וע"ע ש"ל דקל"א ע"א בהגה, ובמ"מ סי' ת"י, וממעשה דאבישי בחלק [סנהדרין צ"ה, א] משמע שחייף ריש' זמן רב לפני שבת דהא אול לביה מדרשא ושאל, ומה שצ"ע בגילוח מגמ' דגזיר.

בסה"ך שמר"ת ונטילת צפרניים וטבילה, והוא בש"ל הג"ל, וכ"כ בעל ספר כ"י.

ולגלח הצפורנים — מ"ש בש"ס דאין בהם משום מיאוס, ונ"מ לנפלו לתבשיל, ומ"מ נוהגין לחתוך בסכין עץ וכה"ג אחר גטילתם.

מ"ש המגיד שאין לקוץ צפורני ידיים ורגלים ביום אחד, ודה"ה תגלחת וצפורני' קבלה, ועיין בספר ארבע חרשים חלק קנאת אפרים פ"ו.

מ"ש הב"ח שאין ליטול צפורני' יום ה', ובכתבי האר"י שאין ליטול צפורני' רק מיום ד' ואילך, וע"ע מ"מ תי"א, ואבודרהם שיש בו ט"ס.

זורקן רשע בדשכחא איתתא, גמ', ור"ל בת ישראל. אין סכנה רק כשזורקן תיכף, משא"כ הניחן ואח"כ חזר וזרקן, גמ' [גדה י"ז, א].

מ"ש ב"ס סידור המקובל מהר"ח ובש"ל דקל"א ע"א מספר הגן שאין לגלח ביום ה', ועיין מטה משה סימן תי"א.

דבהג"א בשמאל — ובכתבי האר"י ... והאר"י עצמו היה נוטלן כסדר בלי דילוג.

בדאג"ה בימין — ובאבודרהם, ושבילי אמונה, וכל בו, וספר המוסר, והגהת יש נוחלין. דיני רוחץ וחפיפה בחמין וברוחץ ע"ג ... ובספר מעלות ומידות דק"י.

קושיא למה לא יכסה ערותו, הלא קפדינן אגלוי טפח וטפחים, וביאור מ"ש כד סליק.

טבילו' ע"ש ע' זוהר ויקהל ע' ס"ו, ובש"ל דק"ד ק"ה קל"ח ע"ב.

אין לחזור וללבוש כתונת חול אחר הטבילה, וותיקין אין מקנחין מי טבילה מגופן.

פ"ב. עשרתם — בטור ערבתם ע"ח [עירובי חצרות], ותמיהת מהר"ח על זה, וחידושו, ושכחה"ג הקשו התו' על זה, וישוב נכון.

למה השמיט בש"ע עירובי חצרות ועירובי תחומין, ואין תירוץ ב"ח עולה יפה, ומה שנ"ל, לבני הכפרים הבאים לבה"כ לתפילה.

מנהג מהרי"ל לערב עירובי חצירות בכל ע"ש ולבצוע עליו בסעודת שלישית, ובספר הכוונות לערב גם שתופי מבואות בכל ע"ש ויבצע וכו'.

הדליקו — דקדוק נכון דמשמע דבכל ע"ש אומר כן.